

# **STAPPENPLAN**

## **GEDRAGSPROTOCOL**



**Januari 2021**

## Het gedragsprotocol

### 1. Inleiding

Voor uw ligt een vernieuwd gedragsprotocol voor de Meridiaan. Het gaat in dit protocol om ongewenst, grensoverschrijdend gedrag bij leerlingen en niet om (kleine) akkefietjes. In de meeste gevallen zijn deze (kleine) akkefietjes eenvoudig en snel op te lossen. De stappen die hier genoemd worden treden in werking bij gedrag dat herhaaldelijk plaatsvindt en niet eenvoudig te corrigeren is. Het stappenplan is bedoeld voor de teamleden van de Meridiaan.

Dit protocol is tot stand gekomen in overleg met de Medezeggenschapsraad en vastgesteld op 12 januari 2021.

#### 1.1 De functie van het gedragsprotocol:

Het doel van ingrijpen bij incidenten is ongewenst gedrag direct te doen stoppen en ernstige voorvallen en grensoverschrijdend gedrag te doen voorkomen. In situaties waarin ongewenst gedrag wordt gesignaleerd, volgen wij onderstaand stappenplan. De leerkracht, collega leerkrachten en teamlid die het ongewenste gedrag signaleert zet het stappenplan in werking. In principe gelden dezelfde regels voor Brood & Spelen, maar het stappenplan wordt in principe alleen door de teamleden gehanteerd (in contacten met ouders bijvoorbeeld). In het stappenplan wordt aangegeven wanneer ouders betrokken worden.

Ongewenst gedrag wordt hieronder nader uitgelegd. We hebben het dan niet over kleine akkefietjes. Daar wordt de leerling op aangesproken en waar nodig gepast gecorrigeerd. Bij ongewenst gedrag gaat het onder andere om;

##### 1.1.1 Fysieke agressie of geweld:

Het uitoefenen van elke vorm van feitelijk geweld op, of gericht tegen het lichaam van een ander.

Het ongewenst aanraken van een ander of het non-verbaal dreigen hiermee.

Voorbeelden hiervan zijn: schoppen, slaan, duwen, trekken, laten struikelen, bijten, spugen, knijpen, ongewenste lichaamstaal, dreigende gebaren maken, krabben, knietje geven, met materiaal gooien.

##### 1.1.2 Verbale en schriftelijke agressie of geweld:

Het mondeling of schriftelijk (brief, SMS, Facebook, Snapchat, Whatsapp enz.) (be)dreigen, beledigen, (seksueel) intimideren, pesten of uitschelden van een persoon.

##### 1.1.3 Vernieling en vandalisme:

Het gericht kapotmaken of verstoppert van materialen of het kapotmaken van materialen in combinatie met fysieke agressie of geweld.

##### 1.1.4 Niet luisteren:

Niet luisteren kan ook bijdragen aan een onveilig klimaat. Doordat er niet geluisterd wordt, kan een sfeer ontstaan waarbij anderen zich niet prettig voelen. Het gaat hier met name om het niet opvolgen van instructies of het weigeren te luisteren naar wat er gezegd wordt.

## 2. Stappenplan

Stappenplan bij ongewenst gedrag:

<p><b>Stap 1 Incident</b></p>	<p>De leerkracht neemt pedagogische maatregelen om het gedrag van de leerling zodanig te corrigeren dat de leerling, binnen afzienbare tijd, weer kan deelnemen aan de groepsactiviteiten.</p> <p>De pedagogische maatregelen vinden (het liefst) plaats binnen de bouw.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Waarschuwen en het gewenste gedrag aangeven.</li> <li>• Tweede keer waarschuwen en gewenste gedrag aangeven.</li> <li>• Indien nodig volgt een kleine sanctie (even afkoelen, een corrigerend gesprek, 1x binnen blijven in de pauze, ...etc.).</li> <li>• Indien de aard van het incident erom vraagt of er wordt voor de derde keer gewaarschuwd, zal de leerkracht overgaan op onderstaande stappen*.</li> </ul> <p>Het incident wordt te allen tijde besproken met de leerling, waarbij we rekening houden met zoveel mogelijk behoud van effectieve lestijd.</p> <p>*Stappen bij ongewenst gedrag nadat er al kleine sancties en twee waarschuwingen zijn gegeven:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Weer vertonen van ongewenst gedrag: de leerling gaat een uur de klas uit en wordt ondergebracht in een andere (vaste) klas. De leerling krijgt werk en/of een taak mee. De ouders worden via een korte mail/ bericht via het ouderportaal op de hoogte gesteld. Alle betrokkenen (leerkracht/ directie/ betrokken IBO'er) wordt in de cc. meegenomen.</li> <li>• Tweede keer door de cyclus (zie hierboven) vertonen van ongewenst gedrag: de leerling gaat een dagdeel de klas uit en wordt ondergebracht in een andere klas. De leerling krijgt voldoende werk en/of taken mee. De ouders worden via een korte mail op de hoogte gesteld.</li> <li>• Derde keer vertonen van ongewenst gedrag: de leerling gaat voor een dag de klas uit en wordt ondergebracht in een andere klas. De leerling krijgt voldoende werk en/of een taak mee. De ouders worden via een mail op de hoogte gesteld (neem de directeur in de cc. mee en geef dit ook aan in de mail).</li> </ul> <p>Indien de aard van het incident ernstig is, kan in overleg met de directeur en de gedragsspecialist direct worden overgegaan naar stap 2.</p> <p>Wanneer de incidenten overgaan in structureel gedrag, wordt de overstap gemaakt naar stap 2. De overstap gebeurt in overleg met directeur en de gedragsspecialist.</p>
-----------------------------------	---

<p><b>Stap 2</b> <b>Periodiek</b></p>	<p>Deze stap geldt voor alle groepen. Wanneer stap 1 niet toereikend is en de incidenten zich periodiek herhalen, treedt stap 2 in werking. Stap 2 kan ook direct in werking treden, wanneer de aard van het incident ernstig is.</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• Er zal een gesprek plaatsvinden tussen de leerling, leerkracht en ouders (eventueel als de situatie dat vraagt aangevuld met de directie en/ of ib-er), waarbij concrete afspraken worden gemaakt. Deze concrete afspraken betreffen het gewenste gedrag, beloning bij gewenst gedrag en de strafmaatregel bij grensoverschrijdend gedrag. Met de ouders wordt de frequentie en de wijze van terugkoppeling besproken.</li><li>• De leerkracht zorgt conform de afspraak voor een regelmatige terugkoppeling richting de ouders.</li><li>• Indien het incident ernstig is, kan de directeur en/of intern begeleider hierbij betrokken worden.</li><li>• Na een periode van 2 maanden vindt er een eindevaluatie met de betrokkenen plaats.</li><li>• De afspraken, de gespreksverslagen en de eventuele terugkoppeling via de mail worden geregistreerd in het leerlingvolgsysteem.</li><li>• De leerkracht informeert de ib-er.</li></ul> <p>Richtlijnen voor bepaling van de consequenties bij grensoverschrijdend gedrag:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• Indien mogelijk ongedaan maken/vergoeden van de schade.</li><li>• Excuusbrief naar/gesprek met betrokkenen.</li><li>• Een 'natuurlijke' straf: Als een kind de jas van een ander vies maakt, kan de 'straf' zijn dat hij de jas schoonmaakt en daarna zijn excuses aanbiedt om de relatie te herstellen.</li><li>• Stem de straf/beloning af op de persoon. Is het een daadwerkelijke straf of een beloning voor deze leerling?</li><li>• Laat kinderen meedenken in het bepalen van de straf.</li></ul> <p>Indien bovenstaande maatregelen niet effectief zijn, wordt na een periode van 2 maanden in overleg met directeur en intern begeleider overgegaan naar stap 3.</p>
---	--

<p><b>Stap 3</b> <b>Structureel</b></p>	<p>Het gedrag van de leerling blijft (of is direct) storend en mogelijk bedreigend voor zichzelf, medeleerlingen en leraren.</p> <p>De ouders worden zo spoedig mogelijk op school uitgenodigd door de directie om het gedrag van hun kind te bespreken en te zoeken naar een pedagogische oplossing.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Er zal een gesprek plaatsvinden tussen de leerling, de leerkracht, gedragsspecialist/ ib-er, directie en de ouders, waarbij concrete afspraken worden gemaakt. Deze afspraken betreffen het gewenste gedrag en de maatregel bij grensoverschrijdend gedrag.</li> <li>• De leerkracht houdt een logboek bij in het leerlingvolgsysteem.</li> <li>• Aan het eind van elke week vindt een gesprek plaats met de gedragsspecialist/ ib-er omtrent de voortgang. De leerkracht en/of gedragsspecialist/ ib-er draagt – na dit gesprek – zorg voor een terugkoppeling richting de betrokken partijen.</li> <li>• Indien het incident ernstig is, kan de directeur bij de wekelijkse voortgang betrokken worden.</li> <li>• Na een periode van 6 weken vindt er een tussen- en/of eindevaluatie met de betrokkenen plaats.</li> <li>• Bovenstaande wordt geregistreerd in het leerlingvolgsysteem.</li> </ul> <p>De leerling kan nu als time-out onder de hoede van de directeur geplaatst worden. Als de directie niet aanwezig is, nemen de aanwezige – daartoe aangewezen – plaatsvervangende teamleden/functionarissen de leerling onder hun hoede.</p> <p>De frequentie en duur hiervan worden in bovenstaand gesprek bepaald. Na een gesprek of de afronding van de opgedragen taak gaat de leerling terug naar de klas.</p> <p>Wanneer de ouders de adviezen afwijzen en niet mee willen werken aan een pedagogisch verantwoorde oplossing, kan de intern begeleider contact opnemen met passende externe instanties.</p> <p>Richtlijnen voor bepaling van consequenties bij grensoverschrijdend gedrag:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• De leerling blijft gedurende twee weken om 14.45 uur een half uur na. Gedurende deze tijd maakt de leerling bijvoorbeeld een Powerpoint, extra werk, e.d.</li> </ul>
---	---

<p><b>Stap 4</b> <b>Structureel</b></p>	<p>Het gedrag van de leerling blijft storend en mogelijk bedreigend voor zichzelf, medeleerlingen en leraren.</p> <p>De ouders worden zo spoedig mogelijk op school uitgenodigd door de directie om het gedrag en het protocol gewenst gedrag verder te bespreken. Bij dit gesprek zijn de leerkracht, gedragspecialist, de directeur en de ouders aanwezig. De leerlingen van groep 6 t/m 8 kunnen hierbij betrokken worden.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• De leerling krijgt een time-out en wordt voor één week in een andere groep geplaatst. Er wordt een stappenplan gemaakt met daarin alle gemaakte afspraken over het tijdelijk werken in een andere groep. De verantwoordelijkheid van het werk blijft bij de eigen leerkracht. Het stappenplan voor deze ene week wordt door zowel school als ouders en leerling ondertekend.</li> </ul> <p>Leerlingen uit de onderbouw gaan naar de middenbouw, leerlingen uit de middenbouw gaan naar de bovenbouw en leerlingen uit de bovenbouw gaan naar de onderbouw. Dit zijn richtlijnen. Waar een leerling werkelijk geplaatst wordt is leerkracht- en groepsafhankelijk. Er is deze ene week geen contact met de eigen groep.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• In de nieuwe groep wordt negatief gedrag genegeerd door de leerkracht en de groepsgenoten. Op die manier wordt de leerling geholpen zich te houden aan de normale gedragsregels.</li> <li>• De leerkracht van de nieuwe groep bespreekt in de groep dat dit kind geholpen moet worden en daarom in deze groep is geplaatst. De ouders van de twee betrokken groepen worden niet op de hoogte gesteld. Dit roept onnodige onrust op. De leerlingen worden wel ingelicht.</li> <li>• De leerling laat in de andere groep zien dat hij zich kan houden aan de gedragsregels van de school. De leerkracht van de groep waar de leerling tijdelijk geplaatst is, houdt een logboek bij in het leerlingvolgsysteem.</li> <li>• Er kan voor gekozen worden dat een leerling niet met andere kinderen buiten speelt, maar bij de leerkracht blijft.</li> <li>• Laat de leerling zien dat hij zich aan de gedragsregels van de school kan houden, wordt hij na één week teruggeplaatst in de eigen groep.</li> <li>• Aan het eind van deze week vindt er een gesprek plaats met de leerkrachten en intern begeleider over de voortgang. De intern begeleider draagt zorg voor een terugkoppeling naar alle betrokken partijen.</li> </ul>
---	---

<p><b>Stap 5</b> <b>Schorsing/ Verwijdering</b></p>	<p>Van schorsing van een leerling is sprake wanneer de leerling tijdelijk het recht op deelname aan het onderwijs wordt ontzegd. Pas bij een volgend ernstig incident, of in het afzonderlijke geval dat het voorgevallen incident zo ernstig is, kan worden overgegaan tot een formele schorsing. De wettelijke regeling voor Openbaar Onderwijs is hierbij van toepassing.</p> <p>Gronden voor schorsing</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Ernstig wangedrag van de leerling, waardoor de leerling een ernstige bedreiging vormt van de orde, rust en/of veiligheid op school.</li> <li>2. Ernstig wangedrag van de ouder(s) van de leerling, waardoor de ouders een ernstige bedreiging vormen voor de orde, rust en/of veiligheid op school.</li> <li>3. Een andere grond die het in het belang van de school en/of de school dringend noodzakelijk maakt dat de leerling tijdelijk niet op school komt.</li> </ol> <p>Toelichting:</p> <p>Ad 1. Te denken valt bijvoorbeeld, maar niet uitsluitend, aan herhaalde driftbuien of mishandeling van een medeleerling. Het kan hier gaan om een enkele actie, maar ook om een herhaalde actie of om een gedragspatroon.</p> <p>Ad 2. Te denken valt bijvoorbeeld, maar niet uitsluitend, aan bedreiging van medeleerling of een medewerker van de school.</p> <p>Ad 3. Andere gronden kunnen zijn: herhaalde les-/ordeverstoring, wangedrag tegenover leerkrachten en/of medeleerlingen, diefstal, beroving, afpersing, bedreiging, geweldpleging, gebruik van alcohol Of drugs tijdens schooltijden, handel in drugs of in gestolen goederen, bezit van wapens of vuurwerk.</p> <p><b>Protocol vanuit Morgenwijzer</b></p> <p>Protocol schorsing en verwijdering Wat te doen bij (ernstig) ongewenst gedrag van een leerling</p> <p>We willen dat leerlingen van de Morgenwijzer kunnen vertrouwen op een veilige en vertrouwde leeromgeving. Iedereen heeft daarin een rol: kinderen, leerkrachten en ouders</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Heel soms komt het voor dat een leerling zich zó gedraagt, dat de rust en veiligheid op school in het gedrang komen. Gelukkig zijn het uitzonderingen, maar juist vanwege de ernst van zo'n situatie is het belangrijk om goede afspraken te maken over hoe daarmee om te gaan. Daarvoor is dit protocol bedoeld. Het treedt in werking bij (ernstig) ongewenst gedrag van een leerling, waardoor de belangen van het kind en andere leerlingen en/of personeelsleden van de school geschaad worden. De directeur beoordeelt of er sprake is van bovenstaande criteria. Binnen Morgenwijzer kunnen we in zo'n situatie drie verschillende maatregelen nemen, afhankelijk van de ernst van de situatie:</li> <li>1. Time-out</li> <li>2. Schorsing</li> <li>3. Verwijdering</li> </ol>
---	---

### **1. Time-out**

Een ernstig incident leidt tot een time-out met onmiddellijke ingang. Hierbij gelden de volgende voorwaarden: - De leerling wordt voor een (deel van de) dag de toegang tot de groep (niet tot de school) ontzegd. In specifieke gevallen kan besloten worden dat het kind een deel van de dag thuis blijft. - De school neemt zo spoedig mogelijk contact op met de ouders om hen op de hoogte te brengen van het incident en de time-out. - Na de time-out volgt zo spoedig mogelijk (bij voorkeur dezelfde dag nog) een gesprek met de ouders van de leerling. Hierbij zijn de groepsleerkracht en de directeur aanwezig. Zij bespreken met de ouders het gedrag van de leerling, hoe wij daar thuis en op school mee om kunnen en wat de wederzijdse verwachtingen zijn. - Het incident en het oudergesprek leggen we schriftelijk vast. Ouders ondertekenen dit document, dat wordt toegevoegd aan het dossier van de leerling. - De time-out maatregel kan worden verlengd met één dag. Hierna kan de leerling worden geschorst voor maximaal één week.

### **2. Schorsing**

Wanneer dezelfde leerling betrokken raakt bij een (volgend) ernstig incident, kan hij of zij formeel geschorst worden. Schorsing houdt in dat de leerling tijdelijk geen toegang heeft tot de school. Binnen Morgenwijzer hanteren wij dan de volgende voorwaarden:

- De directeur van de school stelt het college van bestuur op de hoogte van het incident en doet het voorstel om de leerling te schorsen. Indien de veiligheid dit vereist, kan de directeur direct handelen en het college van bestuur achteraf informeren.

1 Waar ouders staat, kan ouders/verzorgers gelezen worden.

2 De directeur stelt (namens het college van bestuur) de ouders direct en schriftelijk op de hoogte van het besluit tot schorsing en nodigt hen uit voor een gesprek met de leerkracht en de directeur. Het doel van dit gesprek is om te komen tot een oplossing voor de ontstane situatie en om de (on)mogelijkheden tot opvang van de leerling te bespreken.

- Ouders hebben de mogelijkheid hun zienswijze daarna zo nodig nog kenbaar te maken aan het College van Bestuur.

- De schorsing geldt voor maximaal vijf dagen.

- Tijdens de schorsing worden maatregelen getroffen om te voorkomen dat de leerling achterstanden oploopt. De schorsing mag niet tot gevolg hebben dat de leerling bepaalde toetsen mist (Cito entreetoetsen of eindtoetsen). De directeur kan dan besluiten de leerling voor de duur van de toets toe te laten, dan wel (thuis) studiemateriaal beschikbaar te stellen.

- Wanneer de schorsing langer dan één dag duurt, stelt de directeur de inspectie schriftelijk en met opgave van redenen in kennis van de schorsing. - De directeur brengt ook de leerplichtambtenaar op de hoogte van de schorsing, met opgave van redenen.



### **3. Verwijdering**

Alleen wanneer het niet anders kan, gaat de school over tot verwijdering van een leerling. Dit gebeurt wanneer zich (meermalen) een ernstig incident voordoet dat ingrijpende gevolgen heeft voor de veiligheid en/of de onderwijskundige voortgang van de school.

Een andere reden kan zijn dat school niet tegemoet kan komen aan de ondersteuningsbehoefte van een leerling. Binnen Morgenwijzer hanteren we de volgende voorwaarden:

- Iedere school heeft gedragsregels opgesteld die aangeven hoe met wangedrag wordt omgegaan en wanneer de kritische grens voor een verwijdering is overschreden.
- Eerdere maatregelen om het wangedrag te voorkomen hebben gefaald (time-out, schorsing, gedragsafspraken).
- Leerling en ouders zijn gewaarschuwd dat bij een eerstvolgende herhaling tot verwijdering wordt overgegaan
  - De beslissing om een leerling te verwijderen ligt bij het college van bestuur. Voorafgaand aan het besluit wint het college van bestuur informatie in bij de directeur (die de betrokken leerkracht en ouders gehoord heeft) en eventueel ook bij de inspectie.
  - Van de gesprekken met de directeur, de leerkracht en de ouders wordt een verslag gemaakt dat door de ouders wordt ondertekend (tenminste voor gezien). Dit verslag wordt opgestuurd naar de leerplichtambtenaar en de inspectie van het onderwijs.
  - Een definitieve verwijdering kan pas plaatsvinden wanneer de directeur een andere basisschool of school voor speciaal onderwijs voor de leerling heeft gevonden. Tot die tijd blijft de leerling, voor zover mogelijk, de school bezoeken.
  - Indien de directeur een andere school bereid heeft gevonden de leerling toe te laten, gaat het college van bestuur formeel over tot een verwijderingsbesluit. In dit besluit motiveert het college van bestuur, als bevoegd gezag, de grond voor verwijdering. Ook de datum van verwijdering en de nieuwe school worden vermeld. Ouders worden gewezen op de mogelijkheid om bezwaar aan te tekenen bij het bevoegd gezag.
  - Het bevoegd gezag is verplicht de ouders te horen over het bezwaarschrift en moet binnen vier weken na ontvangst een definitieve beslissing nemen over de verwijdering. Wanneer ouders het geschil hebben voorgelegd aan de geschillencommissie passend onderwijs, dient het bevoegd gezag eerst het oordeel van deze commissie af te wachten.

	<p>Dossiervorming:</p> <p>De schooldirecteur is verantwoordelijk voor het bijhouden van het dossier, waarin wordt opgenomen welke problemen zijn opgetreden, wat de school er aan gedaan heeft om ze op te lossen en om de verwijdering van de leerling te voorkomen. In het dossier bevindt zich - behoudens in het geval het daarmee beoogde doel daarmee niet (meer) bereikt kan worden - een afschrift van de schriftelijke waarschuwing van de school aan de (ouders van de) leerling waarbij gewezen wordt op mogelijke verwijdering als de aan de verwijdering ten grondslag liggende grond aanhoudt. Tevens heeft de school afschriften van alle brieven die zijn aangegeven bij de procedure voor verwijdering.</p>
--	--